Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС.: HEnderson 5-8740

РІК LXI. Ч. 246. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го ГРУДНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 22, 1954. No. 246. VOL. LXI.

ЗДА ЗМЕНШУЮТЬ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ

ЗМЕНШУЮТЬ НА ПОЛОВИНУ ЧИСЛО ПОКЛИКУВАНИХ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ РЕКРУТІВ; ТІЛЬКИ ЛЕТУНСЬКІ СИЛИ БУДУТЬ ЗБІЛЬШЕНІ

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив на пресовій конференції, що ЗДА зменшують впродовж18-ох місяців свої збройні сили з 3,218,000 до 2,815,000 вояків. Це повідомлення секретаря оборони означає, що уряд вирішив перевести редукцію збройних сил у приспішеному темпі, бо ще недавно заявляли, що збройні сили мають зменшити в меншому розмірі так, що число 2,815,000 вояків не мало бути осягнене навіть в червні 1957 року, а згідно з теперішнім пляном американські збройні сили мають виносити в червні 1956 року тільки 2,815,000 вояків. Вилсон заявив, що ця редукція збройних сил відбувається згідно зі зміною оборонного пляну ЗДА, і її вирішено вже перед кількома тижнями, коли президент говорив про зміну оборони держави. Згідно з цим новим пляном оборонні сили ЗДА в червні 1955 року мають мати 2,940,000 вояків, на 100,000 менше як попередньо пляновано, а в червні 1956 року тільки 2,815,000 вояків, це значить на 130,000 вояків менше від давнішого пляну. Згідно з цим новем пляном зменшать вже від лютого найближчого року число покликуваних рекрутів. Недавно проголошено, що від лютого до червня 1955 року покликуватимуть до військової служби кожного місяця по 20,000 рекрутів, а згідно з новим пляном це число зменшиться до 10,000 або 11,000 рекрутів місячно. Внаслідок цього найновішого пляну відкличуть Першу Дивізію Морської Піхоти з Кореї і перевезуть її до ЗДА, а її місце в Кореї займе одна американська дивізія піхоти, яка тепер стоїть в Японії.

Секретар оборони Вилсон сказав, що це рішення про редукцію збройних американських сил сталося внаслідок цього, що оборонні сили ЗДА мають бути завжди в такому стані, щоб їх можна було кинути там, де цього вимагатиме оборона перед комуністичною агресією. Тому, на думку Вилсона, зменшення оборонних сил не грає ролі в дій „пливкій" оборонній системі, бо комуністи були б почали свою агресію в Індо-Китаю навіть тоді, коли б ЗДА мали більші оборонні сили. В зв'язку з цією „пливкою" оборонною системою не будуть зменшувати числа вояків, які служать при летунстві. До червня 1955 року американські збройні сили матимуть: армія — 1,100,000 вояків, на 243,000 менше в порівнянні з листопадом цього року; фльота — 665,000 (зменшена на 27,000); морська піхота — 205.000 (менше на 17,000); летунство мало в листопаді цього року 961,000 вояків, а в червні 1955 року воно матиме 970,000. В червні 1956 року летунські сили становитимуть 975,000 вояків. Журналісти запитували Вилсона, чи і комуністичні країни зменшують свої оборонні сили, на що Секретар оборони відповів, що на цей запит міг би дати відповідь державний секретар Джан Фостер Доллес. Вилсон заявив на запит журналістів, що він сумнівається, чи редукція збройних сил ЗДА сталася внаслідок передбачуваного дефіциту на найближчий рік, але після того сказав, що на це міг би відповісти президент Айзенгавер. На кожному зредукованому воякові державна скарбниця заощаджує 5,000 долярів. Вилсон твердив, що редукція збройних сил не стоїть у причиновому зв'язку з новим урядовим законопроєктом про військовий вишкіл та збільшення військових резерв.

Демократи остерігають республіканців проти однопартійности

Вашингтон. — Демократичний сенатор Джордж А. Сметерс заявив, що республіканці не сміють вести своєї однопартійної політики, якщо направду бажають співпраці з демократами в найближчому Конгресі. Сметерс сказав, що республіканці не сміють повторити того, що робили під час виборів, очорнюючи демократів, бо інакше позбавлять президента Айзенгавера можливости з д і й с н ю вати свою програму в 84-му Конгресі. „Все ж таки я вірю — сказав Сметерс, — що республіканці дійсно бажають співпрацювати з демократами і будуть вести свою політику на основі фактів і заслуг, а не політичної програми своєї партії". — Інший демократичний сенатор, Аллен Дж. Фрієр, заявив, що хоч виборча кампанія республіканців залишила велике огірчення серед демократів, але він таки вірить, що „двопартійна політика переможе однопартійні упередження.

Неприсутність робітників на праці коштує підприємцям 9 більйонів долярів

Вашингтон. — Адміністрація Малих Підприємців повідомляє, що американські підприємці втратили за один рік коло дев'яти більйонів долярів внаслідок неприсутности робітників на праці, хвороб та нещасливих випадків. Адміністратор Малих Підприємців Венделл Б. Барнес заявив, що кожного року від 400 до 500 мільйонів робочих днів втрачається внаслідок тимчасової нездатности робітників до праці. Підприємці втрачають на охорону здоров'я робітників стільки, скільки на утримування та поліпшування своїх машин.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** із дружиною був на недільному Богослуженні в Красвій Пресвітерській Церкві в Вашингтоні, де вислухав проповідь про те, що „служба іншим людям і любов до них" — це частина святкування Різдва Христового. Президент склав своєму пароховї і його сотрудникові щирі побажання з приводу свят Різдва Х р и с т о в о г о. Президент святкуватиме Різдво в Огесті, в стейті Джорджія, куди любить виїздити на гру в гольфа.

● **Редакція** католицького часопису в Аргентині „Ел Пуебльо" звернулася до своїх читачів з просьбою передплатою і оголошеннями п і д т р имувати цей щоденник, який попав у фінансові труднощі внаслідок переслідування збоку уряду президента Перона.

● **На станції Пенсилвенійської** залізниці в Ню Йорку завішено великий різдвяний вінок, який важить 1,500 фунтів. П'ять садівників витратили 300 годин праці на виплетення цього вінка. Шишки привезено аж із стейту Орегон.

● **Американський М' я с н и й** Інститут у Шикаго повідомляє, що в найближчому часі американські господині матимуть більше м'яса, бо м'ясна продукція „ще ніколи не мала його стільки, як матиме в 1955 році". Також і вепрового м'яса буде більше, бо продукція свиней має бути на 2—5 відсотків більша як в 1954 році.

● **Щасливі Різдвяні Свята** має автомобільна продукція в ЗДА, бо вже тепер почали купувати нові моделі авт на 1955 рік у такій скількості, як ніколи в історії ЗДА. Корпорація Крайслер дістала вже 448,000 замовлень на нові авта. Про те саме повідомляють і інші великі автові фірми.

„ЛІТАЮЧИЙ МІНІСТЕР" ПОВЕРНУВСЯ З ПАРИЖУ

Державний секретар Джан Фостер Доллес, якого називають „літаючим міністром" з уваги на його постійні дипломатичні поїздки, повернувся з важливої конференції Ради НАТО та з міністрами закордонних справ Англії і Франції в Парижі. На аеродромі у Вашингтоні його привітав державний підсекретар Герберт Гувер, мол. (зліва).

Президент з більшою прихильністю відноситься до підвищення мінімальної платні

Вашингтон. — Політичні обсерватори п і д к р еслюють, що президент Айзенгавер порвав із правим крилом республіканців і тепер більше схильний іти на руку робітничим організаціям. І так вже тепер дорадники президента вивчають справу підвищення мінімальної платні робітникам, яка становить 75 центів за годину. Також видно прихильніше відношення уряду до підвищення платні державним урядовцям. Кажуть, що уряд прихильніше відноситься і до зміни робітничого закону Тефта-Гартлі. Відхід президента від правого крила республіканців позначився і на справах закордонної політики. Айзенгавер досить лагідно реагував на зістрілення Совєтами американського літака над японськими водами і не погодився з сенатором Вільямом Новлендом, який домагався бльокади комуністичного Китаю після того, як китайці засудили американських летунів за здогадне шпигунство.

Американська Партія Праці втратила право політичної партії

Олбані, Н. Й. — У висліді останніх виборів 2 листопада цього року, Американська Партія Праці, за кандидатів якої голосували комуністи та їхні прихильники, втратила право політичної партії і право на свою теперішню назву. Згідно з виборчою ординацією, кожна партія мусить дістати під час виборів губернатора стейту Ню Йорк принаймні 50,000 голосів, щоб її можна було й надалі вважати за політичну партію, яка при виборах має право зголошувати свій виборчий список. Кандидат на губернатора цієї партії Джан Т. МекМенус дістав тільки 46,886 голосів.

Помер академік Михайло Возняк

Часописи приносять непотверджену ще вістку про те, що у Львові вночі проти 20 листопада цього року помер відомий історик літератури й літературознавець, академік Михайло Возняк. Михайло Возняк народився 1881 року, був дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові та членом Всеукраїнської Академії Наук у Києві. М. Возняк належав до тих українських науковців, що все своє життя присвятили науковій праці. Не маючи змоги зайняти наукової катедри, він мусів важко пробиватися через життя. Був кабінетним ученим і залишив багато наукових праць, між ними найповажніша тритомова „Історія української літератури", доведена до кінця 18 віку. Уклав також хрестоматію давньої української літератури для середніх шкіл. В останніх роках працював над життям і творчістю Івана Франка.

У СІМОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЦЕРКВАХ НЮ ЙОРКУ СПІВАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ „ДЗВОНИ"

Ню Йорк. — У сімох місцевих американських церквах різних деномінацій, в тому числі й в катедрі св. Патрика, буде виконана під час латинських Різдвяних Свят українська колядка „Дзвони" Леонтовича, у деяких випадках в аранжуванні. У проголошеній програмі різдвяних відправ повідомлено про виконання „Дзвонів" у таких церквах:

Католицька катедра св. Патрика (5-та евеню і 50-та вулиця) на лат. Свят-Вечір (24го грудня) о год. 11.30 вночі;

Лютеранська церква Св. Трійці (Сентрал Парк Вест і 65-та вулиця) м. неділі о год. 11-ій рано;

Лютеранська церква (при 4-ій евеню і 54-ій вулиці в Бруклині) м. неділі о год. 8-ій увечері;

Пресбітеріянська Північна Церква (525 Вест 155-та вулиця) м. неділі о год. 11-ій ранку;

Протестантсько - с п и с копальна церква (Бродвей і Вол Стріт) в лат. Свят-Вечір о год. 12-ій вполудне;

Кальварійська церква (4-та евеню і 23-тя вулиця) на лат. Свят-Вечір о год. 9-ій ввечері;

Церква Всіх Душ (Юнітеріси, — при Лексінгтон евеню і 80-ій вулиці) м. неділі о год. 11-ій ранку.

В поодиноких випадках зазначено, що це — „українська коляда" і подано її композитора — Леонтовича.

Ювілейні дари для НТШ

Ню Йорк. — У зв'язку з 80-літтям Наукового Товариства ім. Шевченка напливають до НТШ пожертви від окремих громадян і установ. З-поміж пожертв заслуговують на вирізнення дві особливо щедрі, — п. Василя Пуйди з Ню Йорку і п. Романа Пристая з Рочестеру. Обидва згадані громадяни надіслали по 500 долярів на цілі НТШ, даючи тим гідний наслідування приклад зрозуміння ваги української незалежної науки під сучасну пору.

МОСКВА ЗАГРОЗИЛА АНГЛІЇ АНУЛЮВАННЯМ ПАКТУ ВЗАЄМНОЇ ДОПОМОГИ

Лондон. — Совєтський уряд передав ноту англійському амбасадорові в Москві, в якій погрожується Англії, що на випадок, коли Паризький договір про озброєння Західньої Німеччини буде ратифікований, то Москва анулює договір, що його має з Англією від 1942-го року. У тому англо-совєтському договорі, що його підписано під час останньої світової війни між іншим при допомозі американської дипломатії — кажеться про взаємну співпрацю у протидіянні небезпеці відновлення німецького мілітаризму. Совєти твердять, що саме Паризький договір відновляє німецький мілітаризм і збільшує небезпеку нової німецької експанзії. Англійський парлямент вправді вже ратифікував Паризький договір, але ратифікаційна процедура не закінчена, поки уряд не предложить того акту до підпису королеві й вона його не підпише. Совєтська нота не зробила в Лондоні ніякого враження, бо англійський уряд рахувався з тим, що Москва вживатиме всяких способів, щоб залякати Захід перед остаточним включенням Німеччини до військового західнього бльоку.

Гаммершилд конферуватиме з Черчилом і Іденом перед виїздом до Пейпінґу

Стокгольм. — Даг Гаммершилд конферуватиме перед своїм відлетом до комуністичного Китаю з англійським прем'єром Черчилом і міністром закордонних справ Іденом, а також спиниться по дорозі в Індії, щоб побачитись із прем'єром Неру. Невідомо тільки, чи Гаммершилд заїде до Лондону в дорозі з Стокгольму до Ню Йорку, куди прилетить вже в середу 22 ц. м., їдучи сюди на Різдвяні Свята, чи після Різдвяних Свят, коли вже відлетить до Китаю. Перед виїздом він матиме, очевидно, вичерпні наради з американськими державними керівниками. — Тим часом китайські комуністи не змінюють свого становища, заявляючи, що Об'єднані Нації не мають права втручатися в справу американських летунів, засуджених за „шпигунство". Національ-китайські ч и н н и ки вважають, що подорож Гаммершилда до Пейпінґу лише скріпить престиж комуністичних китайців, бо вона вже тепер наче санкціонує шантажову політику Пейпінґу.

Потверджується вістка про звільнення кардинала Міндсенті

Відень. — Католицька пресова служба потверджує вістку, що комуно-мадярський уряд випустив на волю 62-річного кардинала Міндсенті. Кардинал перевів 6 років у в'язниці, засуджений на досмертну в'язницю за „шпигунтво" на користь Ватикану (!) і державну зраду. Католицька пресова агенція покликається на „наочних свідків", які ствердили, що кардинал Міндсенті живе тепер у західній частині Будапешту, але не виконує ніяких духовних функцій, бо становище примаса Мадярщини йому не привернено. Комуністичні чинники в Будапешті і у Відні відмовились відповісти на запити в цій справі.

Поляки знову виселюють німців

Берлін. — Тут одержано вістку, що польський сателітний уряд рішив виселювати тих німців, які ще залишились в колишніх німецьких провінціях, прилучених після війни до Польщі. До Західнього Берліну прибула перша партія таких виселенців, покищо в числі лише 35 осіб, здебільша жінок. Для виселення призначено 100,000 німців, при чому в 1951 році гадають виселити 62,000, а решту в 1956 році. Цю акцію виселення варшавський уряд мотивує різними арґументами; — нібито гуманітарним мотивом з'єднання розлучених членів родини, бажанням відтяжити польське народне господарство від старих і непрацездатних осіб та намаганням очистити державу від „небезпечних елементів". Акцію переселення погодився зайнятись німецький Червоний Хрест. Всі виселенці будуть поселені в Західній Німеччині.

Судять жидів за шпигунство в Єгипті

Каїро. — Тут продовжується судовий процес проти 13-ох жидів (проти двох заочно), громадян Ізраїлю. Обвинуваченим, арештованим у липні ц. р., закидається змову проти теперішнього режиму в Єгипті та збирання довірочних матеріялів і передавання їх до Ізраїлю. Деякі підсудні — як це закидає акт обвинувачення — буцімто вишколювались частинно в армії Ізраїлю, частинно у Франції. Офіційні чинники Ізраїлю й уся жидівська преса у світі обурюється цим процесом, як штучно спрепарованим видовищем, що його ніби зорганізували єгиптяни, щоб витворити ворожі Ізраїлеві настрої і виправдати затримання ізраїльського корабля в Суезькій протоці.

● **У Перу** в провінції Консепсіон знайдено уранову руду, яка має 1.8 відсотка урану. Американські спеціялісти заявляють, що руда з таким відсотком урану є ані надто добра ані надто зла.

ДОВГОШИЇ ПРОШАКИ В НІМЕЧЧИНІ

Лебеді на передмісті Гамбурґу в Німеччині впали на помисл: вони виходять з поблизького озера на дорогу, „займають позиції" і чекають аж хтось з прохожих або з проїжджаючих запропонує їм „щось перекусити".

ФРАНЦІЯ ПРИСТУПИЛА ДО РАТИФІКУВАННЯ ПАКТУ ПРО ОЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ

Париж. — У французькому політичному житті сталися на терені парляменту дві важливі події: прем. Мендес-Франс дістав нову заяву довіря від парляменту величезною більшістю 310 голосів проти 172 і парлямент приступив до ратифікаційної дебати над Паризькими протоколами, що признають Західній Німеччині суверенність і п р а в о озброїтись. Мендес-Франс зажадав був у минулому тижні голосування над вотум довіря з уваги на те, що фінансова комісія відкинула нові кредити для Індо-Китаю. В голосуванні, яке відбулося в понеділок 20-го грудня прем'єр дістав повну сатисфакцію. Голосували за ним соціял-радикали, соціялісти, де-голісти й різні менші помірковані партії, а проти нього голосували лише комуністи в цілості й його опозиціоністи народні республіканці. У дебаті, що попередила те голосування, між Мендес-Франсом і його опозиціоністами прийшло до гострої виміни слів, при чому Мендес-Франс назвав „блазенством" закидати урядові, що він видає Індо-Китай на поталу комунізмові та водночас обвинувачувати уряд в надто великій підпорядкованості американській політиці. За те слово французький прем'єр перепросив парлямент.

Безпосередньо після того голосування парлямент приступив до вислухання звідомлення 6-ти комісій. 4 з них заявилися за ратифікацію всіх протоколів Паризького договору, одна — за ратифікуванням протоколу про признання Німеччині суверенности, але за відкинення протоколу про західньо-німецьку армію, а одна комісія заявилась за відложення ратифікаційної процедури. Голосування над п р и й н я т т я м Паризького договору відбудеться в четвер, або в п'ятницю цього тижня, безпосередньо перед Різдвяними Святами. Велика перемога, що її осягнув Мендес-Франс в понеділковому голосуванні вотум довіря для уряду дає запоруку, що Франція цим разом дійсно ратифікує пакт про включення Західньої Німеччини в західню оборонну систему.

Англія рішила дати Кипрові автономію

Об'єднані Нації. — У колах Об'єднаних Націй пригадують, що ще в липні ц. р. англійський уряд проголосив був в палаті громад бажання дати Кипрові нову конституцію, за якою цей острів, що є британською коронною колонією, дістав би повну автономію, за зразком Порто Ріка. Англія здає собі справу з того, що в теперішній час гарячих антианглійських настроїв на Кипрі трудно буде знайти охочих переговорювати в цій справі, але вона рішена на власну руку проголосити автономію Кипру і перевести її в діло. Проте, Англія побоюється опанування автономного уряду комуністами, як це сталося в Британській Гвіяні, і тому воліє, щоб автономний парлямент складався не з представників політичних партій, вибраних загальним голосуванням, а з покликаних представників усіх верств населення. Англійці хочуть зберегти за собою право контролі, головно з уваги на споруди воєнного порту й летовищ.

Комуністи невдоволені з нового уряду в Японії

Токіо. — Новий японський прем'єр Гатояма і міністер закордонних справ Шіґемітсу устійнили дві засадничі лінії в закордонній політиці: 1) та сама політика у відношенні до Заходу, зокрема до ЗДА, що була за попереднього уряду Йошіди і 2) політика „приглядання і вичікування" у відношенні до Совєтського Союзу і комуністичного Китаю. Японський уряд хотів би нормалізації я п о н с ько-китайських взаємин, щоб можна було поліпшити господарську ситуацію країни договорами про торгівлю і риболовлю з цими комуністичними державами, проте рішуче підкреслює, що це не може бути здійснене за рахунок добрих відносин з західніми державами, особливо ж з Америкою. Новий уряд не довіряє комуністичним державам так само, як попередній, і побоюється інфільтрації комуністів в японське життя після впущення до Японії комуністичних амбасад, торговельних представництв і т. п. Водночас уряд Гатоями заповів, що за своє коротке існування, яке ймовірно закінчиться після виборів, що відбудуться навесні 1955 року, він хоче перевести в парляменті закон про ревізію конституції, головно про скасування тієї її точки, яка забороняє Японії втримувати власні збройні сили. Ця заява викликала бурю протестів збоку комуністів, які твердять, що Гатояма „ще більший реакціонер, як був Йошіда".

В СВІТІ

● **Папа Пій XII** щодня — коли дозволяє погода — проходжується 15—30 хвилин по Ватиканському саду, маючи по обох сторонах своїх лікарів. Останню ніч провів Святіший Отець дуже погано і знову мав напад гикавки. Лікарі твердять, що загальний стан здоров'я Папи поліпшується.

● **В Індії** вирішено посилити лови на тигрів, зате щадити левів, бо, мовляв, леви вимирають. В джунґлях Панджабу нараховують не більше як сотню левів. Винищили їх ловці, здебільша закордонні гості Магараджі Панджабу.

● **Американці у Франції** уклали умову на побудову у восьми французьких містах 568 мешкальних домів для військовиків та їхніх родин. Будуватиме ці доми французька фірма з участю американського капіталу, разом за $13 мільйонів. Американський уряд зобов'язався, що бодай 95% помешкань у цих домах будуть на 5 років зайняті при комірному коло $110 місячно за однородинне помешкання.

● **В Сеулі** американські моряки вже від вересня приготовляються до різдвяної ялинки — з вечерею і дарунками — для 10,000 корейських дітей.

● **Сталін**, як би жив, скінчив би минулого вівтірка 75 років. З цього приводу по всіх совєтських газетах появились статті про „ясне сонечко". Московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" звертає увагу, що в цих статтях окреслюється його поруч із Марксом, Енґельсом і Леніним. Це є офіційна титулятура Сталіна, визначена на святкуванні роковин його смерти 5 березня.

● **Найстарішим дипломатом** у чинній службі був японець Кенкічі Йошізава, амбасадора Японії при уряді Чіянґ Кай-шека на Формозі, раніше амбасадор в Китаї. Скінчивши 81-ий рік життя він подався до димісії і виїхав через Гонґ Конґ до Японії. В дипломатичній службі він провів 55 років.

● **Німецька летунська лінія** Люфтганза відновлює свою діяльність. Покищо вона приготовляє пілотів, увійшовши в умову з англійською лінією пасажирських літаків: у кожному англійському літаку помічником пілота буде німецький пілот, який має досконало вивчити трасу до Лондону, Мадриду й Парижу з німецьких цивільних летовищ. Поки Німеччина дістане суверенність — Люфтганза заборонена.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА ПОРЯДОК І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Про внутрішнє розбиття серед української еміграції та про потребу відповідного впорядкування відносин серед неї написано і сказано вже стільки слів і наведено стільки аргументів, що, здається, нічого не можна додати. Проте, всі ці слова і аргументи не тільки не дали досі бажаного результату, але в поодиноких випадках, навпаки, спричинились „або щонайменше не перешкодили в дальшому розбитті та хаотизації цих відносин. Значить — справа безнадійна і все промовляло б за те, щоб залишити її часові і не витрачати намарно енергії.

Все ж таки, поки існує зло, доти не можна припиняти боротьби проти нього. А що це внутрішнє українське розбиття і безпорядок є злом, хіба ніхто в цьому не сумнівається.

Цим разом хочеться звернути окрему увагу на найбільш шкідливі зовнішні наслідки цього розбиття. Всередині, якщо б цю українську партійщину відповідно впорядкувати, відвернути від компромітуючої полеміки і скерувати на творче змагання, конструктивну конкуренцію, вона могла б принести навіть користь. Але в зовнішній ділянці навіть найбільші зусилля поодиноких груп і представництв не дадуть того ефекту, якого легко могла б досягнути одна і направду авторитетна українська репрезентація, чи крайові репрезентації громадян українського походження. Тим часом, серед українців практикується найбільш компромітуюча конкуренція в зовнішній ділянці. Вишле одна більш або менш репрезентативна репрезентація меморіял до урядової чи міжнародної установи, інша негайно, якщо не заперечує її, то в компромітуючій формі дублює, і в результаті — вакханалія, в якій ніхто не визнається.

Ми пережили таку безвідповідальність недавно, а частинно ще й тепер, у справі активної підпільної боротьби проти большевизму в Україні. Замість капіталізувати її суцільним фронтом на міжнародному терені, у нас її розбазарено на партійному побоєвищі. Ще донедавна улюбленим аргументом у партійній боротьбі був закид, що партійний противник „не визнає" визвольної боротьби в Україні, що тільки та або інша група уповноважена її репрезентувати. Тоді ті „інші" групи, яких відштовхувано і яким заперечувано будь-який моральний зв'язок з подіями в Україні, відповідно „протидіяли", щоб не дозволити своїм партійним противникам „порости в пір'я" у міжнародній акції. Все це творило жалюгідний образ для кожного чесного громадянина, а в очах чужинця, та ще й політика, мусіло викликати найвище здвигнення раменами та відому заввагу: „крейзі піпл".

Приклад подібної наслідками невпорядкованости бачимо тепер знову, як одна з організацій наших канадійських братів закликає окремо „народні маси" до протестів, віч і писаних листів до урядів ЗДА, Канади і до ОН в справі виступів двох американських політиків: сенатора Вайлі і амбасадора Лоджа з заввагами, що підсовєтська Україна повинна бути виключена з ОН. Було б цілком в порядку, якби та організація була видвигнула ту справу — до речі її вже видвигнули дві відповідні установи — на публічний форум і поставила відповідні пропозиції для впорядкованої української акції на міжнародному терені. Але яка тут можлива „впорядкована акція", коли такого порядку немає? Отже, організація звертається до „мас", щоб вони це робили, дармащо на канадійському терені існує така репрезентація, з відповідною традицією та з відповідною опінією у канадійському чи американському уряді.

Було б цілком на місці, якби згадувана організація видвигнула таке домагання до Комітету Українців Канади, без уваги на те, як вона сама до нього ставиться. Але звертатись до „народних мас" ЗДА і Канади, величезну більшість яких становлять громадяни цих країн, і закликати їх „до гідного заступництва інтересів свого народу на чужині", це — брак знання не тільки політичної абетки американських і канадійських українців, але й натаврування наперед такої акції чужою агентурністю — хоч би й корисною, — якщо б її хотіли повести американські і канадійські українці в першу чергу в інтересі своїх американської і канадійської країн, що єдино може бути правильне та мати вигляди на якийсь успіх.

Відповідальність за цього роду акції і заклики „до української спільноти на чужині" та за таке паталашення і компромітацію самих по собі корисних і благородних починань треба приписати тому нашому розгардіяшеві, для впорядкування якого ми ніколи не повинні припиняти наших зусиль.

МИР ЧЕРЕЗ СИЛУ

Гасло „мир через силу", прийняте англо - американською політикою, як дефініція цієї політики, знайшло найкраще пояснення в кількох подіях останнього часу. Президент Айзенгавер відмовився проголосити блокаду комуно - китайських берегів, вбачаючи в такій акції небезпеку для миру. Державний секретар Доллес заявив, що Америка не тільки не задумує зривати дипломатичних взаємин з Совєтським Союзом, але рада б нав'язати з ним „неформальні" розмови, що належали раніше до добрих звичаїв дипломатичного контакту. Англія, з свого боку, дуже чула на пункті вдержування якнайкращих взаємин з недавніми своїми колоніями, але тепер усе ще членами Британського Комонвелту, як Індією чи Цейльоном і та на пункті торгівлі з комуністичними державами, — завжди хоче показатися „ліпшою" від Америки і грати ролю посередника між комуністичним та вільним світом, суперничаючи в цьому з Індією. Роля Ідена на Женевській конференції в ліквідації індо-китайського воєнного фронту, у визнанні комуно - китайського режиму й висиланні до Москви й Пейпінґу щораз нових „прогулянківців" — аж надто відома. А весь оцей „мирово - співіснувальний" шум дійшов був в останньому часі в Англії й Америці до такої напруги, що залунали вже й публічні голоси перестороги та протесту проти політики, яка запахла угодівством.

Проте, про угодівство не можна говорити доти, поки паралельно з словами й ділами на користь миру йде скріплювання власної мілітарної й політичної сили. Представлений минулого тижня в англійському парляменті військовий бюджет, палка парляментарна й публічна дискусія над голосним висловом маршала Монтгомері про неминучість вжиття атомової зброї в найближчій війні, не менш палка дискусія фахівців про актуальність чи перестарілість найбільшого типу воєнних кораблів, якими є літаконосці, заява Айзенгавера про збільшення вишколених військових резерв на основі пляну про загальний військовий вишкіл у ЗДА, врешті минулотижневий з'їзд у Парижі кільканадцяти міністрів закордонних, військових і фінансових справ на Раді НАТО, — все це є наявним прикладом, що Америка й Англія не спочивають у бігу в перегонах з Совєтами у зброєнні. Впертість, з якою ці дві англомовні держави форсують признання Західній Німеччині права озброїтися, та успіх в приєднанні до цього пляну Франції й усіх інших західньо - європейських держав, членів НАТО, є доказом величезного значення, що його надають західні військові фахівці скріпленню збройної сили Заходу німецькими дивізіями.

Одночасно йшло і далі йде скріплювання політичної єдности вільного світу. Мирно зліквідовано всі минулорічні вогнища конфліктів: між Іраном і Англією за нафту, між Єгиптом і Англією за Суез, між Італією і Югославією за Трієст. Створено Південно-Східний Азійський Пакт, довершено турецько-пакистанського пакту, а останні заяви представників Іраку, Ірану й Єгипту вказують на щораз тісніші взаємини цих близько-й середньосхідніх держав із Заходом, від якого ці держави хочуть не тільки грошей, але й зброї та військових інструкторів. Разом із наближенням Сходу до Заходу — відбувається в цих східніх державах безжалісна боротьба з комуністичною п'ятою колоною.

Як довго Захід пляново, послідовно й систематично скріплює себе військово, політично й економічно під кутом небезпеки комунізму, так довго неможливо, безпідставно і нерозумно підозрівати Вашингтон чи Лондон у тому, що вони готові далі поступатися Москві й давати їй територіяльні „концесії" в ім'я зберігання миру. Навпаки, можна тільки стверджувати, що особливо американський уряд і американська публічна опінія є надалі сторожкі, глибоко свідомі комуністичної небезпеки, і нема ніяких підстав до остраху, що може вернутися похмура доба апізментства з часів, коли Сталін був „добрим старим Джо".

ШКОЛА СОВЄТСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

Загально відомо, що Совєти використовують всі прояви життя для скріплення свого імперіялізму та для пропаганди всесвітнього комунізму. Таких нагод та подій є більше, але головною подією є безумовно святкування т. зв. жовтневої революції. З цього приводу Центральний Комітет комуністичної партії кожного року видає заклик, який став уже ритуалом совєтського життя і який, є рівночасно показником „лінії", в першу чергу для членів партії. Цей заклик є для вільного світу важливим документом; який виявляє кожночасну політику Совєтів. А зокрема в порівнянні з минулорічними закликами можна ствердити зміни та акцентування напрямних у внутрішній та закордонній політиці.

Такі заклики, чи як Совєти називають льозунги, починаються з-правила від справ закордонної політики, опісля йде армія, промисловість, сільське господарство, торгівля, державний апарат, справи культури та народної освіти.

Впадає в вічі, що в цьогорічних льозунгах число пунктів з ділянки закордонної політики збільшилося. До „нових" прибув льозунг за „солідарність народів у боротьбі проти нового німецького мілітаризму та проти творення агресивних груп", „привіт геройському народові демократичної республіки В'єтнаму" та „поширення й закріплення приязни і співпраці між народами Совєтського Союзу і Індією". Це вперше Совєти в жовтневих льозунгах згадали цю країну. Далі йдуть привіти для Китаю та Кореї, при чому цю останню закликається „до боротьби за національне об'єднання на демократичних підставах". Японський нарід закликається не тільки як минулому році до „національної незалежности", але й „до боротьби проти наростаючого японського мілітаризму". Характеристичним є розділ льозунгів, в яких говориться про взаємини Совєтів із Заходом. І коли рік тому можна було читати, що „не має ніякого спірного питання, яке не можна було б полагодити на мирній дорозі" — то цього року, є тільки заклик до „зменшення міжнародного напруження". Так само змодифіковано заклик до народів Франції та Італії. Минулого року був тільки короткий привіт, а тепер закликається згадані народи „до боротьби за мир і до боротьби проти німецького мілітаризму". Окрему увагу звернено на Східню Німеччину, яку називається „твердинею в боротьбі за соборну, незалежну, демократичну та мирну Німеччину".

Льозунги в ділянці закордонної політики, а зокрема акцентування небезпеки німецького та японського мілітаризму

(Закінчення на стор. 3-ій)

Микола Кокольський

РОЗБИТІ ВІКНА

На вулицях Атен грецькі студенти влаштували на днях бурхливу антиамериканську демонстрацію, при чому порозбивали вікна в будинку, де приміщені американські бюра. Причина демонстрації — становище ЗДА у політичному комітеті ОН в Нью Йорку в справі острова Кипру. Греція вимагає від Англії відступлення цього острова. ЗДА не підтримали цієї вимоги. І звідси — гнів.

Історія Кипру не проста. Цей гористий острів, з багатьма догідними портами, переходив багато разів через різні руки. У давнині замешкалий фінікійськими колоністами, переходив по черзі до греків, єгиптян, персів і македонців. В 57 р. перед Христом став провінцією римської імперії в злуці з її східньою частиною. Ходив на Кипр і св. Павло проповідувати Христову віру. На схилі римської імперії прийшли сюди нові завойовники — сарацини. Їх з черги поконав англійський король Ричард Львине Серце в 1191-му році, під час третього хрестоносного походу, і привернув мешканцям волю. Через триста років, 1489 р., підбили острів венеціяни, а вже в 1591-му році поконали їх турки і прилучили Кипр до своєї імперії. В 1878-му році турки відступили цей острів Великій Британії умовою в Константинополі, а в 1925-му році він став британською колонією. Не зважаючи на такий калейдоскоп подій, населення Кипру в числі 400,000 на 90 відсотків грецьке, і це, властиво, одинока реальна підстава греків домагатися від Великої Британії відступлення острова та його злуки з Грецією.

Немає сумніву, що греки в своєму домаганні наслідують єгипетський зразок боротьби за Суез. Та на ділі немає аналогії між боротьбою єгиптян за Суез і греків за Кипр. Адже Суез — це ледве мала приканалова смуга серед єгипетських просторів. Формально він підлягав завжди юрисдикції єгипетської влади, а історичні претенсії єгиптян сягають тут часів фараонів. Англійська армія стояла в Суезі залогою для охорони каналових споруд на основі окремого погодження єгипетського уряду з 1936-го року. Боротьбу за звільнення Суезу вели єгиптяни на власну руку і не звертались ні до кого по допомогу. Завдяки тому не сталося жадних міжнародних ускладнень, які могли б порушити сьогоднішню і без того хитку рівновагу сил. Врешті що найважливіше, большевицький авангард, який нишпорить скрізь за пригожим підложжям, не міг запустити тут свого коріння. Безбожницький большевизм далекий для правовірних визнавців Магомета, далекий ідеологічно і далекий простірно. Все промовляло за те, що боротьба єгиптян скінчиться успішно, як зрештою і сталося.

Куди в гірших умовинах розпочала боротьбу Греція. Три війни на протязі тридцяти років, — балканська, дві всесвітні, а до того жорстока большевицька партизанка — виточили з Греції чимало крови та зруйнували її економічно. Нація опинилася в незвичайно важкому положенні. І ось в цей найбільш грізний момент прийшла до неї з неоціненною всебічною допомогою Америка. Поплили туди зі ЗДА мільйони долярів і тисячі тонн харчів, що врятували Грецію від голоду і економічної руїни, а цілий ряд військових експертів — від „замирення" большевицькими партизанами. Де опинилася б Греція без цієї допомоги, не тяжко вгадати.

Не минуло й десяти років від цих грізних днів, як все добро вже забулося, і грецька вулиця демонструє проти тієї самої Америки як проти ворога. Вулиця домагається, щоб у спорі Греції за Кипр ЗДА пішли по лінії її бажань, а тим самим виступили проти Англії та ослабили свої і так не надто міцні зв'язки з нею. І це в той момент, коли войовничий комунізм щораз більше зміцнює свого кулака, щораз сильніше сковує своїм молотом підкорені нації в підготові до походу на підбій світу. Кремлівські вожді напевно затирають руки на радощах, що навіть грецький чортик колише їхню дитину.

Грецький національний сантимент — річ сама по собі симпатична, і ніхто не може осудити греків за те, що вони піднімають питання прилучення поверх чверть мільйона земляків до материка. Тим більше, що ці земляки не прийшли б голіруч, а принесли б до спільної хати чимале придане.

Та сантимент у політиці не дуже побажаний, а часто просто небезпечний. Небезпечний він і тепер своїми випадами проти ЗДА в сьогоднішній непевний час. ЗДА стоять перед незвичайно великим і важким завданням — поставити міцні оборонні мури, що здержали б большевицький похід на підбій світу. І чим менше буде тертя між оборонцями, тим певніший може бути успіх. Тим часом політики грецької вулиці не хочуть того розуміти, що гірше — обкидають камінням самих оборонців. Упоєні дзенькотом розбитих вікон вони не чують брязкоту зброї, що несеться по всіх усюдах большевицького царства.

Там, де говорить вулиця, говорять розбурхані й засліплені пристрасті. І тому вулиця нездібна до конструктивних чинів. Її мова — це деструктивні вчинки. Тому можна поважно побоюватися, чи політика грецької вулиці, що розбиває вікна в американських бюрах, не розіб'є куди ціннішої речі, якої не купити за ніякі гроші, — приязни великої, шляхетної нації.

ДІМ КУЛЬТУРИ НТШ У НЮ ЙОРКУ

(Радіопромова голови НТШ в Америці проф. Р. Смаль-Стоцького, Маркет Університет)

До Вас, дорогі читачі, ось це слово від Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці. НТШ — це Ваша найстарша Академія Наук, створена воістину самою українською нацією; воно нероздільно пов'язане з заповітом нашого патрона Тараса Шевченка, з світлими іменами Івана Франка, Михайла Грушевського, Митрополита Шептицького та з усією боротьбою Української Нації за волю й соборність. НТШ було і є серцем, мозком і сумлінням України.

Друга світова війна принесла НТШ тяжкий удар. Московська окупаційна влада втілила наше НТШ в совєтську Академію Наук та загарбала весь варстат вільної української науки: музей, бібліотеку, лябораторії, друкарню, книгарню й доми, що їх Ваші батьки, діди й прадіди уфундували були для української науки. Та Москва могла зрабувати тільки наші матеріяльні цінності, бо Провидіння спасло більшість членів наших на Захід Европи, а з ними й наші ідейні цінності, живий дух і традицію НТШ. Вкінці ми причалили до цього вільного краю, до землі Вашинґтона, що про його „новий і праведний закон" мріяв наш патрон Тарас Шевченко.

НТШ уже в Европі й тут, у вільній Америці, відновило свою працю, а завдяки жертвам бл. п. Семена Угорчака, та наших патріотів Якова Удича, д-ра Василя Стефурака, а передусім дотаціям УК-Комітету НТШ купило дім, присвячений українській культурі, при 13 вулиці ч. 302-4 в Ню Йорку.

Дорогі сестри і браття! В Домі Культури буде діяти не тільки НТШ, а й його Університет Українознавства, там же свій осідок матиме Український Студентський Фонд і Товариство Прихильників Українського Вільного Університету. Ми маємо поки що голі стіни, бо на купно відповідних меблів нас ще не стати. НТШ потребує на умеблювання і на сплату короткотермінових зобов'язань ще поверх 6 тисяч долярів.

Управа НТШ гаряче закликає всіх українських патріотів: допоможіть пожертвами пустити в рух новий варстат праці української науки в метрополії світу, в Ню Йорку, наш Дім Культури! Цей чин принесе не тільки честь усій українській спільноті в Америці, а матиме й далекосяглі наслідки та відгомін по всьому світі — і у Львові та Києві!

Поперше: НТШ — це батько всієї української науки. Це велика і світла традиція української нації, переплетена з іменами й ідеями Шевченка й Вашинґтона! Хто тут, в Америці, цієї своєї традиції побожно не шанує, хай не жадає, щоб американці його або нашу націю шанували!

Подруге: НТШ і українська наука — це найбільш успішна і вирішальна зброя у нашій визвольній боротьбі. Не притуплюйте байдужністю вістря цієї зброї наукової правди, що бореться за волю України, за волю української нації, її Церкви й науки.

Потретє: Дім Культури НТШ у Ню Йорку — це найбільш промовиста українська відповідь перед цілим світом на всі шумні „торжества" Переяславської угоди, зорганізовані Москвою на те, щоб заглушити голос вільної української науки у вільному світі, зокрема наш голос в Америці! Хай кожний своєю пожертвою на Дім Культури НТШ дасть відповідь чином на московську брехню

Почетверте: Дім Культури НТШ — це наш вклад в американську культуру. НТШ вносить правду в американську науку, що збаламучена довголітньою царською й большевицькою пропаґандою. Воно вносить правду не тільки про Україну, а й всі Москвою поневолені народи.

Поп'яте: Дім Культури НТШ — це наша оборона Америки перед московським комуністичним імперіялізмом, що хоче зірвати з середини цю останню твердиню людської волі. Хто з Вас, дорогі читачі, не хоче помогти нам оборонювати Америку, хто не хоче, щоб українська наука дала тут в Америці відсіч московській пропаґанді та оборонила її волю й матеріяльний добробут, з якого ми всі користаємо?

Дорогі краяни - земляки! НТШ переводить тут, в Америці, важливий плебісцит серед нашої іміґрації: хто є за розквітом української науки, а хто проти? Хто своє ім'я вписав пожертвою в Дім Культури НТШ, той чином голосував у цім плебісциті за українську воюючу науку, хто ще цього не зробив, той ще не включився в лави прихильників нашої вільної науки, або може й висловився проти української науки та її завдань в нашій визвольній боротьбі й обороні Америки. Бо залишити наші наукові гармати без долярової амуніції — це гріх проти України й Америки!

Ми живемо в країні волі. Тут музеї, шпиталі, фундації творить і утримує жертвенність суспільности. Якщо хочемо мати свої церкви й школи, то жертви наші збудують і утримають їх, а якщо хочете мати вільну, українську науку, пам'ятайте, тільки Ваші жертви уможливлять її організацію й працю. Велике число наших громадян-патріотів засвідчили вже пожертвами на Дім Культури свою відданість українській визвольній справі — честь і дяка їм усім! — Проте, ще дуже багато громадян мабуть не чули про наш Дім Культури, його значення й завдання.

Колись наш патрон Тарас Шевченко промовляв у своїм Посланію до живих, мертвих і ненароджених земляків на Україні і не в Україні сущих: „Обніміте ж, брати мої, найменшого брата"; сьогодні він благав би Вас усіх „обніміте ж, брати мої, українську вільну, воюючу науку, нехай мати усміхнеться, заплакана мати — Україна..."

Іван Ганич

КОМУНІСТ

(Оповідання)

(2)

Сонце вже підбилося високо і пекло по-літньому, граючись золотими іскрами на закуреному залізі машини.

Поміж танками ходили червоноармійці в засмальцованих, чорних одностроях з червоними п'ятикутніми зірками, що, як блощиці, впивалися в їхні „пілотки". Вони щось підкручували, підтягали, голосно перегукуючись і похмуро поглядаючи на селян, які зібралися, щоб послухати комісара. В розмову з селянами танкісти не вступали.

В повітрі стовпом стояв нестерпний дух спаленої бензини, людського поту, газетного паперу та смердючої махорки, що її палили червоноармійці.

Остап стояв мовчки, втягнувши голову в плечі поруч комісара на площадці танка. Занепокоєний, він ніби не своїми очима дивився на бурхливий натовп односельчан і йому здавалося, що все це — сон, мара, навіяна уявою, і що досить поворушитись, як все це розвіється, немов дим...

Враз комісар, що до цього часу про щось радився із високим військовиком у шкіряній куртці, повернувся до натовпу і підніс руку. Все затихло, заніміло, з нетерпеливістю чекаючи, що скаже представник нової влади. Він заговорив по-російськи:

— Дозвольте, товариші селяни, в імені совєтського уряду і його вождя товариша Сталіна, сказати вам кілька слів. Доблесна червона армія прийшла визволити вас з польського ярма. З ярма панів, дідичів і капіталістів-визискувачів. Майже двадцять років чванлива польська шляхта пила вашу кров. Але панській Польщі прийшов кінець. За допомогою великого совєтського народу і її могутньої червоної армії ви розірвали кайдани. Від сьогодні ви будете жити вільним, щасливим, заможним життям у міцній дружбі з великим російським народом.

За совєтськими законами вся земля належить тільки тим, хто на ній працює. Ви тепер ні від кого незалежні господарі своєї землі. Управлятимете всіма справами свого села за допомогою сільської ради, вибраної з-поміж вас же самих.

Я тимчасово призначаю головою сільради вашого односельчанина Остапа Нераду. Крім сільської ради, мусите вибрати ще земельну комісію, яка займеться розподілом поміщицької землі поміж безземельними та малоземельними. Інструкції і поради у всіх справах, що відносяться до управи села та розподілу поміщицької землі, ваш новий голова отримуватиме з районової управи.

І так, товариші селяни, до праці! Хай живе доблесна червона армія! Хай живе непереможний Совєтський Союз! Хай живе вождь, учитель і друг товариш Сталін! Ура, товариші!

Але, замість сподіваного гучного „ура", серед „товаришів" перебігли досить ріденькі оплески. Комісарові це не сподобалось. Він обвів площу понурим поглядом, і в його очах застрибали вогники. Та, пригадавши, де він є і з ким має справу, комісар вимушено усміхаючись, помахав рукою і зліз із танка.

На цьому мітинґ закінчився. Люди розходилися по хатах, з тяжким передчуттям на серці.

— М'яко... м'яко стелив той комісар. Про все говорив. І про вільність, і про дружбу та братерство і про Польщу та польських панів. А про Україну забув згадати, — сказав хтось неначе сам до себе.

— Так, так, м'яко... Та напевно твердо спати доведеться.

Ще довго того вечора було чути гомін у селі, — то гомоніли селяни, міркуючи над своїм майбутнім, новим і невідомим, та забавлялася молодь, яка використовує кожну нагоду, аби погуляти та повеселитись.

III

Не минуло й року з того часу, як у село Підгірки вступила червона армія. Але ж скільки змін відбулося в житті цього малого села. Зараз же, по кількох днях, як тільки встановлено совєтську владу, роздали населенню реманент та худобу з панських маєтків. За худобою та реманентом розподілено землю між безземельними та малоземельними. Отримав і Остап Нерада кілька гектарів у свою власність. Не земля, а чудо!, — з найкращого клину, що недалеко Лисичої балки. Багаті врожаї збиралося на цьому клинові. Аж слинка котилася у господарів, як довідалися, кому той клин дістався. А Одарчин Микола, так той ще до розподілу землі кілька разів навідувався на той клин, вже наперед рахуючи його своїм. Та замах не вдався. Довелося взяти із фільварської землі, з тієї, що під лісом, за громадським пасовиськом.

Алеж і клопоту набралася земельна комісія, поки розподілила ту землю. Іноді мало до бійки не доходило. За кавалок землі сусід сусідові готовий був горло перегризти, а брат брата з родиною у ложці води втопити. Гарячий наш народ. Ой, та й гарячий! Неначе сірник спалахує. А особливо, коли йде про землю.

Після розподілу землі в село, немов сарана на зелене поле, налетіли агітатори агітувати за створення колгоспу. Справа дуже клопітлива і на думку селян зовсім безнадійна. Бо хто ж віддасть свою землю, свою кривавицю, политу потом і кров'ю дідів, прадідів?!. Хіба божевільний. А таких, слава Богу, в селі не було.

Майже кожного тижня у селі відбувалися мітинґи, на яких аґітатори закликали селян іти до колгоспу. Переконували господарів про раціональність обробітку землі спільними силами. Обіцяли державну допомогу машинами, реманентом та першоякісним насінням.

Та даремний був їхній труд. Селянин наш тужить за землею так, як дитина за матір'ю. Не для того він потом обливався на ній, щоб так ні за що й ні про що віддати її. Ще б пак! Віддай худобу, реманент, землю, а сам іди до них, як батрак, з батіжком — А не діждетесь ви, антихристи прокляті! — грозилися селяни. Вони ходили на мітинґи, вислухували довжелезні промови аґітаторів про радісне й щасливе життя в колгоспах і мовчки, з невеселими думками верталися додому.

— От і дочекалися, — бідкалися селяни. — І де вони на нашу голову взялися?! Оце вам і робітничо-селянська влада. Під три біси з такою владою.

— Віддай землю?! А ви її мені давали?! — кричав на зборах старий дід, що, маючи вдосталь своєї землі, не отримав державного наділу. — Хай перші віддають ті, що їх понаділяли, а ми ще маємо час. Ще подивимося, що з того вашого колгоспу вийде!

— А для чого ви мені давали? Щоб знову її забрати? — кричав той, що отримав землю, і грозив у повітрі кулаком, неначе довбнею.

На цьому творення колгоспу в селі Підгірках і кінчалося.

Надійшли жнива, а за ними молотьба і люди, обтяжені працею, мало звертали уваги на аґітаторів. За працею забувалося все. І коли непрошена думка закрадалася до голови селянина, він роздумував: „Хай інші йдуть і пробують, а я ще подивлюся. Не перший же я в селі, та й хата ж моя, здається, не з краю. А там, дивись, може якось воно й перемелеться. Егеж, перемелеться", — думав кожний про себе. Та і влада під час жнив не докучала, не натискувала. Видно було, що чогось очікувала, або згуртовувала сили на осінь. Кілька незаможних селян, симпатиків нової влади, разом з Остапом Нерадою створили колгосп, називаючи його іменем Сталіна. Хоч були вони прихильники нової влади, але з неохотою творили той колгосп, і якби їх не змусили, нічого б з того не вийшло.

Микола Яримович

ЯК ТО МИ „НАДУЛИ" ДЕНІКІНЦІВ

Гуцули в одностроях Української Галицької Армії, що по здобутті Києва побачили 1-го вересня 1919 р. денікінців (російських білогвардійців під командою ген. Денікіна) вперше, казали: „Та це мой ще гірші як цесі, що в войну у наші Карпати лізли. Ну, дамо жх ми їм ще не одну Лисоню, Маківку чи Конюхи". Тай дають досі, як не білим, то червоним (один дідько) оттам... в Карпатах.

Хоч тішився бідний легінь Києвом більше ніж Львовом, більше як рідними вершинами, та не довго було цеї втіхи. Царські офіцери та їхні солдати витиснули Українську Галицьку Армію з Києва. Підпора Правобережжя і для нас і для Армії УНР була невелика. — І не диво. У недалекім запіллі ішов добрий „бизнес" з нашими сотенними кухарями. Багатьом із них удалося ще у Галичині захопити дорогоцінної тоді соли для кухні. Міняли вони її у правобережних селян за заховані у них з часів революції набої. Міняли, щоби наші хлопці не йшли голіруч на москаля.

Раз було, зробив мій курінний командант (живе тепер у Канаді) експеримент. Зібрав в одному селі десь на границі Поділля і Київщини місцевих хлопців. Приговорив їм до серця їх рідною мовою, запалив. Прослезились, прийшли, казали: „підемо з вами нашу і вашу долю рятувати". Дали ми їм рештки наших одностроїв і крісів, та післали у вечір до стодоли спати. Раненько до стодоли, а там ні хлопців, ні крісів, ні одностроїв.

Лиха година постигла була Українську Галицьку Армію осінню 1919 року. Прийшла москалям, білим і червоним, на поміч величезна, грізна, багатомільйонова армія. Армія із страшною на той час зброєю. Армія вошей із тифозними бактеріями. І звідки ця язва у такій масі взялася, до нині годі вияснити.

Хлопці наші були чисті, охайні, де могли, милися, купалися, волосся стригли, заки часом кухар до „стола" закликав, сорочки бодай у зимній воді, біля колодязя випрали, а тут нараз воші. Немов журавлі з-під землі вилізли. Ой було нам з цією язвою.

Пекольна зброя почала ділати. Хлопці в гарячці плели несотворені речі. Ганяли босі у сорочках по болоті, а то і по снігу (вже де-не-де почав падати), плакали, мов малі діти, за мамою, рвалися на москаля або на Київ, а тут не було кому їх пильнувати.

Хто не стояв на фронті, та ще не гарячкував, возив отцих бідних тифозників до „шпиталів", себто шкільних будинків, якихось більших приміщень, а то і до більших хат. Кожний, що умів відчитувати термометер, та сяк так давати застрики, або був колись санітетом, являвся неначе славний лікар, бо їх було у нас дуже, дуже мало. Та і ці падали у першу чергу жертвою їх завзятого ворога, тифозних бактерій. А ліки тоді, як калабані води на пустині, часом десь, щось, та і то скоро висихали.

Кажуть люди, що Українську Галицьку Армію здесяткував тиф, цебто одного вбив, а дев'ятьох помилував. Куди там. Не переборщую, що принайменше 50 убив, а біля 50 по довгих муках, пустив. Мене також помилував, пустив, бо інакше не писав би тепер отцього. Помилувані вертали до сотень.

Прикро було дивитись на наших бідних коней. Не раз по кілька днів не їли, не пили, бо не було їх кому обслугувати. Добре, що хоч почав був тиснути твердий мороз та гори трупів наших хлопців скоро не розкладалися. Як уже назбиралося кілька возів, вирубали у замерзлій на кість землі глибоку яму, тай за ноги як дрова туди, засипали, та і так лишили навіки на рідній нашій Україні.

Денікінці, на щастя, не дуже то натискали, бо видно боялися завошивленого терену. Крім того, зразу українське болото, а опесля зима, сніги таки трохи відстрашували білогвардійських офіцерів-паничів від перемоги над тифозниками. Розвідка у них була на наше щастя дуже слаба. А може і ця боялася іти на наш затифозений терен.

Та щож, наш українець, хоч і галичанин, усе ж таки хитрого прехитрого коліна.

Ті, що були уже по тифі, та ті, що ще перед боєм з ним, здебільша наші молодші старшини, почали то тут, то там, нібито самотужки „переговорювати" з денікінцями. Страшили їх великою силою нашої армії, спільним ворогом — большевиками, симпатією населення до нас (що денікінці самі бачили на опущених нами теренах) а навіть поміччю з Заходу. Денікінці мали респект перед Галичанами, бо їхня команда, видно, знала про нашу геройську борбу із сильною польською армією й сильнішими большевицькими частинами на Правобережній Україні. Крім цього і настрій серед денікінських частин не був пригожий до походу на большевицьких ворогів. От так поволі дійшло до т. зв. „завішення зброї". — У нас вона уже давно висіла, бо хлопців годі було відсилати до „шпиталів" зі зброєю. Ще чого доброго у гарячці були б почали стрілянину.

Поволі, почали денікінці заглядати і у наші терени, цебто зайняті нами села. В хатах годі було нас почислити, обозів, полевих кухонь на подвірях багато. Ті з нас, що вже виздоровіли та ті, що ще не хорували, стрінулися з денікінськими солдатами. Очевидно, розмова сходила на політику. За що воюємо і з ким? І на диво, густо-часто починали ці солдати говорити російською, а кінчали, нераз кращою як ми говорили, українською мовою, по цім, як уже знали, за що ми воюємо. Мені казав раз один денікінський поручник по освідомленні: „Хіба ж ви мій ворог, таж ти мій рідний брат. Мої ж предки мазепинцями були, я тепер гордий з цього. Трясця їх матері цим москалям, зберу наших хлопців та гнатиму оцю сволоч до Москви, до червоних, там їм місце".

(Закінчення буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бейон, Н. Дж.

ООЧСУ-івське Свято.

В неділю, 12-го грудня 1954 р. в день св. Андрія, 16 Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Бейоні, Н. Дж., відбулось торжественне Посвячення Прапору ООЧСУ. Розпочато його рано збіркою довколишніх відділів ООЧСУ та СУМА, які прибули з американськими, національними, оочсу-івськими та сумівськими прапорами до Народного Дому в Бейоні, звідки всі урочисто перейшли до церкви. Українська православна церква св. Софії була переповнена вірними й гістьми з довколишніх місцевостей. Правив Службу Божу о. Нестор Столярчук, а мішаний місцевий хор під дириґентурою Діякона Пушкаренка виконував хорові частини. Після вставлення всіх 14-ти прапорів в півколо перед Престолом, де посередині стояв посвячуваний прапор Відділу ООЧСУ Бейон, якого держав почесний кум, референт Г. У. ООЧССУ в Ню Йорку: мґр. В. Боровик, та від якого по цілій церкві розходилися малі синьожовті стяжки до рук кумів. Після посвячення прапору та відспівання „многая літа" для ООЧСУ, присутні з прапорами походом перейшли головною вулицею від церкви до залі Народного Дому. У поході взяло участь кількасот людей, що притягнуло увагу американців та репортерів, які, крім знимок та фільмування, дістали належні інформації про ООЧСУ. В залі почесний кум з відповідним словом вручив посвячений прапор голові Відділу ООЧСУ Бейон п. М. Кармелюкові, який опісля передав його хорунжим. Опісля всі засіли біля столів, отець відмовив молитву й зачато привіти: від Г. У. мґр. Боровик, від 1-го Від. ООЧСУ Нюарк сотн. Ю. Кононів, від 2-го Від. ООЧСУ д-р Ол. Соколишин, що привітав теж від Філії УККА Ню Йорк та Об'єднаного Комітету Амер. Укр. Орган. м. Ню Йорку. Слідували ще привіти Осередків СУМА Джерзі Сіти та Нюарк, як також Від. ООЧСУ Джерзі Сіті, гол. Цьолко, Картерет й Трентон та письмові привіти від: Відділів ООЧСУ: Алентавн, Сиракюз, Балтимор, Рачестер та Шикаґо — Північ. Усно ще вітали голова Народного Дому та Демократичного Клюбу, п. Мартинів, від 213 Від. УНС Салій, від Провидіння п-ні Войко та інші. Всі вписалися до Пропам'ятної Книги й зложили пожертви. Молитвою закінчено ту частину і розпочато концерт квартету проф. Р. Левицького, в програму якого входила також деклямація Юного СУМА. Імпрезу закінчено відспіванням „Не пора".

Д-р О. Соколевич.

Міннеаполіс, Мін.

Культурно - мистецьке життя.

З наближенням Різдвяних Свят та Нового Року пожвавлюється праця культурно-мистецьких сил українців міста Міннеаполісу. До цього прикладають зусиль всі провідні верстви української громади; як рівно ж, або ще й в більшій мірі, безпосередні виконавці святочних програм виявляють свою зацікавленість національною працею та щиро віддаються їй.

Так, жіноцтво місцевого 15-го відділу Українського Золотого Хреста влаштувало в неділю 12-го грудня живий і цікавий концерт, до участи в якому було запрошено майже половину мистецько-творчих сил міст Сент Пол та Міннеаполіс. Організаційну працю виконали пані С. Коцюба, голова відділу УЗХ в м. Міннеаполіс, та Г. Кротюк з парафії св. Михаїла. Шкода, що бракувало дуже важливого додатку — програми вечора.

У вівторок, 14-го грудня, український національний хор Твін Сіті під дириґуванням Андрія Мойсіяхи дав для американської публіки в місцевім Інституті Мистецтв концерт релігійних, різдвяних та народних пісень і мотивів. Як довідуємось, це був вже другий з черги концерт, що його українці роблять в цьому культурному осередку. Останній концерт відбувся за старанням й особистими зв'язками проф. О. Грановського з Міннесотського Університету. Перед залею в приблизно 150—200 осіб було проспівано 9 релігійних мелодій, 5 колядок, 3 народні пісні та Молитву за Україну. Дуже гарно й по-мистецьки виконано „Многая літа", муз. Бортнянського, молитву „Отче наш", муз. Леонтовича, „Херувимську пісню" муз. Музическу, а особливо пісню „Почаївська Божа Мати", муз. Леонтовича та „Молитву за Україну", муз. Лисенка. Приємним був той факт, що програми були гарно видруковані, та що концерт розпочався в точно означеній годині.

Хоч в гарячих українських критиків все чомусь складається помилкове враження, що американці не розуміють української музики, а тому, мовляв, помилки в виконанні зможуть пройти незамітно, але очевидець, будучи зацікавлений реакцією авдиторії, мусить ствердити, врешті не вперше в своєму житті, що такий погляд не лише невірний і легковажний в суті, але й шкідливий. Власне на цьому концерті випало ще раз ствердити, що справа не в мові, а в досконалоості й довершености музикального виконання, — для американців единий арґумент для оцінки виконавців, їх дисципліни вмінь правильно й музикально передавати тони, їх розуміння й любови виконуваного твору, тощо.

Придивляючись до великої можливости пропаґувати українське музикально-хорове й вокальне мистецтво, варто побажати міннеаполіським та сентпольським не-абияким художньо-творчим силам щиро й віддано попрацювати над тим, щоби об'єднаними зусиллями створити великий, репрезентаційний український хор. А всі дані для цього є.

Д-р О. Лютий-Лютенко,

голова Філії УККА
в м. Міннеаполіс.

Ню Йорк, Н. Й.

Загальні Збори ОПВБУ.

Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, Відділ в Ню Йорку, відбув 4 грудня ц. р. свої чергові Загальні Збори.

Зборами проводила президія в складі: інж. О. Лиґуш і Т. Тарахівський як секретар.

Уступаюча Управа провела широку працю на відтинку вивчення процесів, що проходять в сучасній Україні. Вислідом цього був ряд доповідей, які втішаються вже великою популярністю і на яких часто бачиться відвідувачів з різних політичних середовищ.

До найбільш вдалих доповідей звітованого періоду треба зачислити слідуючі: Василь Барка — „Тичина лірик і президент", інж. С. Голубничий — „Соціяльні зміни в колгоспному селі СССР", проф. Ю. Шерех — „Переяслав і українська культура", інж. В. Потішко — „Чи потрібний і можливий єдиний фронт з росіянами в боротьбі проти московсько-большевицького імперіялізму", професор Л. Шанковський — „Що знають чужинці про УПА", д-р Р. Олесницький — „Міжнародно - правне положення України", ред. Ю. Дивнич — „Політика совєтської Москви супроти радянської України", проф. П. Голубенко — „Покоління 20-их років" і ін.

Крім публічних доповідей, Відділ відбував ще ширші сходини членів з доповідями пп. Р. Галібея, О. Лоґуша і М. Лебедя. З розривкових імпрез улаштовано чотири товариські вечірки в спілку з місцевою Станицею вояків УПА, з участю знаних наших гумористів пп. І. Керницького і М. Понеділка.

До нової Управи ввійшли: Григорій Вакуменко — голова, Євген Стахів — заст. голови і референт суспільно-громадської праці, Теодор Тарахівський — секретар, Ярослав Клим — фін. референт і Сергій Василів — член. Контрольна Комісія: інж. С. Голубничий, інж. Д. Кулинич і І. Різник.

На закінчення заплиновано ряд доповідей до актуальних проблем.

— екс.

Виставка дитячої книжки.

Поруч імпрези „Концерт наших наймениших", другим кроком в рямках акції збереження душі української дитини була влаштована Культурно - освітнім рефератом (п-ні Повзанюк) Комітету Об'єднаних Організацій м. Ню Йорку виставка української дитячої книжки в одній із заль Українського Народного Дому. Були виставлені періодичні й книжкові видання, які появилися на американсько-канадському терені з ділянки дитячої й юнацької літератури.

В суботу, дня 11-го грудня під протекторатом цього ж культурно - освітнього реферату та спільними силами Об'єднання Письменників „Слово" й Об'єднання Працівників Дитячої Літератури відбулася доповідь Володимира Баратури п. н. „Основні проблеми української дитячої й юнацької літератури на еміґрації". На тлі світової дитячої літератури та на історичному тлі минулого української дитячої літератури доповідач накреслив сьогоднішній стан тієї галузі нашого письменства на американсько-канадському терені та подав конкретні заходи й практичні поради, як цю важливу проблему успішно розв'язати. Присутні доповнили міркування доповідача своїми думками. Зборами проводив проф. Костюк.

Вражала мала скількість слухачів, зокрема тих, для яких в першу міру ця доповідь була призначена — батьків, учителів і виховників.

Н. Н.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2nd Av.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 24-го грудня, відбудеться там Літературний вечір, присвячений 20-річчю розстрілу групи українських письменників і науковців у Совєтах. Короткі спогади виголосить: Т. Осьмачка (про Г. Косинку), Ю. Дивнич (про К. Буревія), В. Чапленко (про Г. Косинку), К. Туркало (про М. Лебединця) та Т. Костюк (про молодих літературознавців). Твори К. Буревія, Д. Фальківського та О. Влизька читатимуть Марія Руда і Микола Понеділок. Початок точно о год. 8.15 ввечорі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українська Вільна Академія Наук у США
11½ W. 26th St., New York City
В четвер, 23-го грудня 1954 р., о год. 7-ій вечора
в приміщенні УВАН у США
відбудеться
Засідання природничого Відділу УВАН у США
на якому проф. Крашенніков зробить доповідь
„Спогади про академіка Миколу Холодного".
Вхід вільний.
Керівництво Відділу.

ШКОЛА СОВЄТСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

таризму, згадка вперше про приязнь з Індією, підкреслення приязни з Францією та Італією — це напрямні, які характеризують сучасну та майбутню закордонну політику Совєтів.

І коли для вільного світу льозунґи з ділянки закордонної політики вибиваються на перше місце, то й питань з ділянки зовнішньої політики і господарства не можна легковажити. Господарська ділянка виповнена аж 66-ма кличами. В порівнянні з минулим роком, цього року кладеться головну вагу на електрифікацію: робітників, службовців, інженерів та техніків закликається до найбільшої активности. В ділянці будови машин звертається увагу на піднесення продукції тракторів, господарських машин, а зокрема авт. З ділянки будівельної, звернено окрему увагу на будову приміщень для тракторів та сільсько - господарських машин і знаряддя, що тільки потверджує повідомлення преси вільного світу, що господарська ділянка (колгоспи) зовсім не дописує. Цього року вперше появився заклик до робітників рибної промисловости, на яку Совєти в останніх часах звернули пильну увагу.

Порівнюючи далі цьогорічні льозунґи з минулорічними чи з льозунґами з нагоди 1-го травня, потягнення Совєтів в різних ділянках їхньої політики не будуть нам видаватися якимись незрозумілими скоками.

Також знайшли свій вияв у цьогорічних льозунґах не малі клопоти, яких завдає Совєтам молодь та її виховання. Вчителів та виховників закликається не тільки, як в минулому році, до виховування дітей „на культурних, освічених та роботящих совєтських громадян і на активних будівничих комунізму", але також до виховування „в дусі любови та вірности совєтській батьківщині, і до приязни між народами". Совєтських жінок закликається „присвятити свої сили вихованню дітей для добра і щастя совєтського народу". З гарячим закликом звертаються партія і уряд до совєтської молоді, а зокрема до комсомолу, що має бути не тільки „активним помічником та резервою комунізму", але також „організатором совєтської молоді".

Поруч згаданих закликів виховного характеру, запримічуються нові політичні та ідеологічні „поучення". Сильно підкреслюється заклик до братерства народів та значення національних проблем в Совєтах. У розділі про державу підноситься домагання „зменшувати видатки на державний апарат та тісніше співпрацювати з масами".

Згадані льозунґи вказують недвозначно на труднощі совєтської влади, зокрема, в господарській, виховній та державно - адміністраційній ділянках.

Нестор

Зі Спорту

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ВАРШАВА — УСК 2:4 (1:2).

Ню Йорк, 19 грудня. — УСК, який веде в показнику Нац. Ліґи, записав на свій рахунок ще дві точки, перемагаючи, може й занизько, Варшаву на її розмоклому грищі. УСК перевищав противника технічно і тактично, за вимком 15 хвилин другої півгри, але тяжкий до гри терен давався всім взнаки. Крім цього брак контуженого Е. Голюки і обсада крил „новоспеченими" криловими змагунами з інших позицій послабили гру нападу. Інші змагуни УСК-у вдоволили, а Наливайко і Коваль притомно „будували" гру нападу, в якому заблистів Арндт кількома гарними пробоями.

Вората для УСК-у добули: Павлюк 2, Копецький (з карного) і Арндт.

Склад УСК-у Решітник, Шміґель, Підгорецький, Наливайко, Сєрант, Коваль, Лектей, Копецький, Павлюк, Арндт, Колодій, та один слабий дебютант на крилі.

В. С.

● **Шведський корабель** „Гіспанія" 1,337 тонна, наїхав біля західнього побережжя Шотляндії на підводну скелю і почав тонути. 21 чоловік залоги посідали в рятункові човни і кружляли довкола корабля, благаючи капітана приєднатися до них. Але він — мабуть в розпуці через ту катастрофу — залишився на помості й затонув разом із кораблем. Капітан, Іван Ден, мав 57 років і залишив дружину та двоє дітей.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, відд. 327, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 26. грудня, о год. 5-ій попоп., при 709 Фронт ст. Проситься всіх членів прибути, бо крім річного звіту й вибору нового уряду — вирішуватиметься деякі важливі справи громадського характеру. Хто з членів не лиш, що цікавиться працею Т-ва, до якого належить і господаркою своїх грошей, але є настільки національно свідомим, що інтересується громадськими справами — цей обов'язково з'явиться на сходинах! — А. Копистянський, фін. секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Б-во св. Петра й Павла, від. 81, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 26-го грудня, о год 2-ій попол., в церковній залі, 1506 Чорч вул. Проситься кожного члена обов'язково бути на зборах, бо є важні справи до вирішення. Буде річний звіт контролі і вибір уряду на 1955 рік. Буде приниматися нових членів до Б-ва і до УНСоюзу. Довгуючих членів проситься вирівнати залеглості бо впротивнім разі будуть суспендовані. — В. Чачка, пр.; А. Хімяк, кас ; А. Блауцяк, скр.

Здійснилась життьова мрія Гатоями

Токіо. — Новий японський прем'єр Іхіро Гатояма мав двократно стати прем'єром, — у 30-их рр. цього сторіччя та по закінченні війни, але в обох випадках спротивились цьому вищі чинники. Першим разом виступили проти нього всемогутні військові кола передвоєнної Японії, для яких він був надто великим демократом, — за другим разом заборонило йому зайняти високе державне становище американське окупаційне командування, яке запідозріло його у фашистівських симпатіях. Тоді, після війни, він, як засновник і лідер консервативно-демократичної партії „лібералів", відійшов у тінь і запропонував на прем'єра свого партійного й особистого приятеля Йошіду, уклавши з ним умову, що Йошіда відступить йому своє місце, коли він зможе вернутись до активного політичного життя. Це сталося в 1952 році, але тоді Гатояму частинний параліч зробив напівкалікою. Йошіда відмовився зректися посту прем'єра, кажучи, що стан здоров'я Гатоями дискваліфікує його. Від того часу настала між ними ворожнеча. Гатояма має тепер 71 рік. Його батько, спершу був адвокатом, потім ректором університету й активним політиком. Сам Гатояма за освітою також правник, змалку цікавився політикою, протягом 40 років засідав у парляменті, був президентом парляменту і кількакратно міністром у різних передвоєнних кабінетах.

Плянують продукувати міжконтинентальні керовані стрільна

Ню Йорк, Н. Й. — На зборах Американського Артилерійного Товариства в Ню Йорку в готелі „Валдорф-Асторія" шеф штабу летунства генерал Натан Ф. Твайнінґ сказав, що хоч ЗДА досі видали на продукцію керованих стрілен коло одного більйона долярів, але цей величезний видаток оплатився. Генерал Твайнінґ заявив, що „першенство в продукції має справа поліпшення „міжконтинентальних керованих стрілен", і що ця справа „поступає вперед". Вже найближчого року перші два кружляки „Бостон" і „Канберра" матимуть, як зброю, керовані стрільна. Летунство випробовує безпілотні бомбовики, звані „Снарк", які призначені для летів на далекі відстані. Генерал Твайнінґ твердив, що ЗДА мусять затримати першенство в озброєнні супроти Совєтів, мусять мати краще летунство і кращу атомову зброю, бо тільки це може відвернути війну. Крім генерала Твайнінґа, промовляли шеф Уряду дослідів і розвитку генерал-майор Л. Е. Саймон і директор Відділу керованих стрілен, контрадмірал Дж. Г. Сайдес.

ЗДА продаватимуть рільничі продукти комуністичним державам

Вашингтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон заявив на пресовій конференції, що уряд ЗДА нараджується про те, щоб СССР і іншим комуністичним країнам продавати надвишку сільськогосподарських продуктів. „Я гадаю, казав Бенсон, що ми повинні торгувати з країнами з-поза залізної куртини та продавати їм масло або інші продукти так довго, як це буде нам корисно". Ще на весні цього року один американський купець хотів закупити масло, яке уряд має на складі внаслідок підтримки цін на фармерські продукти, але тоді уряд відмовив його пропозиції. Пізніше виявилося, що американське масло таки продавали комуністичним державам, але не впрост з Америки, тільки з тих країн, які його були закупили в цій країні. Внаслідок цього уряд прийшов до переконання, що і самі ЗДА можуть продавати сільськогосподарські продукти комуністичним державам.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями та Знайомими, що наша найдорожча Жінка і Мама бл. п.

АГРИПИНА САВЕЧКА

упокоїлася в Бозі 28-го квітня 1954 р., в селі Манаїві, повіт Збоpiв, проживши 64 роки.

Вічна Їй Пам'ять!

Горем прибиті
ІВАН — муж,
ФИЛИМОН — син.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ В „СВОБОДІ"

Адміністрація „Свободи" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціна оголошення залишається така сама, як і в попередніх роках: 2 доляри за 5 рядків, та більше, відповідно до величини оголошення а саме: 1 цаль через одну шпальту $2.00; 1 цаль через 2 шпальти $3.50; 2 цалі через 2 шпальти $6.00; 3 цалі через 2 шпальти $10.00; 4 цалі через 2 шпальти $15.00; 5 цалів через 2 шпальти $18.00; 6 цалів через 2 шпальти $22.00. Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоби передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „Свободи" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення. Зголошення святочних побажань, разом з грошевою оплатою, можна надсилати найпізніше до 31-го грудня ц. р.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
еміґранта з-перед першої світової війни
п. ДМИТРА МАРУСЯКА
з села Лашківка на Буковині.
Хто знав би про нього, або він сам прошу подати відомість на адресу:
Mr. WOLODYMYR ILLUK,
A. P. Van de Water
Huis Schoorl, Nord Holland
Заграничні часописи проситься передрукувати.

БУРЛАКА ПЕТРО Михайлович з села Козіївка, Краснокутського району, Харківської області, просить обізватись всіх осіб, що знали місце перебування в Німеччині Бурлаки Михайла Семеновича та Бурлаки Андрія Михайловича, а також просить особу Бурлака з Люботиня з-під Харкова, що вчився в Охтирському Пед-технікумі в 1932 році. обізватися до мене. Зголошення прошу надсилати на мою адресу: Mr. PETER BURLAKA, St. Lawrence Sanatorium, Cornwall, Ont., Canada.

Пошукую вуйка **Стефана Яруха** з села Митулин, пов. Золочів, Україна. До Америки виїхав перед першою світовою війною, мав перебувати в Карнеґі, Па., або в Ню Йорку. Відомости слати на адресу: S. Jaruch, 535 E., 12th St., New York 9, N. Y. Українські часописи в Америці прошу ласкаво про передрук.

ТАРЗАН, ч. 3386. Чи торго вельна умова?

— На бурю! Я хочу дістати золота... і ніщо мене не стримає! Герріґен нерозсудливо вирвався з Тарзанових рук...

... і пішов до табору піратів. Рамбул поглянув вгору, коли невдаха Герріґен наблизився.

— Ска-а-жіть, — протяжно промовив шукач золота. — Я міркую, що ви маєте тут хвору людину! Я її можу змісця напевно вилікувати! — Очі бандита примкнулися.